

Előfizetési árak:

postán vagy házhoz küldve:
 Egész évre . 24 kor.
 Félévre . 12 kor.
 Negyedévre . 6 kor.
 Egy hónapra . 2 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egyhasábos petit sor
 10 fill. vagy egy □ cm.
 hely 4 fill. — Nyiltér
 és magánérdekű ismer-
 tetés soronkint 40 fill.

Megjelenik naponkint
 reggel 6 órakor,
 hétfőn vagy ünnep után
 déli 12 órakor.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 19.
 Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: **Koncz Ákos.**
 Felelős szerkesztő: **Dr. Orbán József.**

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.
 Előfizetés, hirdetés és magánérdekű ismertetések felvétele.

A vidéken a hazafiság!

(D.) Nagytmondással kezdem: Nem értünk a nemzetgazdasághoz! A gazda haragszik, ha iparpártolásról, az iparos haragszik, ha a földművelés pártolásáról, gazda és iparos egyaránt haragszik a kereskedőkre, gazda, iparos és kereskedő egyaránt haragszik a hivatalnokra. Pedig ha az emberiség őseredetére megyünk vissza: a gazdát létrehozta a föld, a gazda létrehozta az ipart, gazda és iparos létrehozta a kereskedőt, ez a három létrehozta a hivatalnokot. Minél fejlettebb az ipar, annál jobb dolga van a gazdának, mert értékesíteni tudja a termesztményét; minél fejlettebb a kereskedelem, gazda és iparos annál többet termelhet és minél inkább ki van fejlődve ez a három, annál szükségesebb a hivatalnok, a ki köztük rendet csinál s aki egyszersmind fogyaszt is.

A hol a dolog így áll, a hol egyik igény szüli a másikat, ipar fogyasztja a gazda produktumát, kereskedő közvetíti és fogyasztja mind a kettőt; hivatalnok rendezi és fogyasztja mind a háromét, ott a helyzet normális és maga magát teremti: de ahol az emberek ezt fölfogni nem képesek, ahol a közös

háztartást úgy, hogy minden az országos családból teljék ki, berendezni nem képesek, hanem mindent a föld ad ki magából, mindent a gazda-testvér teremti elő, a többi testvér pedig viszi a pénzt másfelé, ott a helyzet abnormis és végkimerülésre vezet.

Nálunk pedig eddig így volt, jórésben most is így van, ami, ha így is marad, nem jó vége lesz a dolognak. Az ipar ugyanis nem képes a gazda kellő támogatására lenni, mert a gazda se támogatja őt kellően. Az ipar nagyon sok produktumot közvetített magának a külföldről, a harmadik testvér, a kereskedő által; ugyanezt csinálja ipari dologban a gazda is, a kereskedő is. Hogy ezen a téren egymást kellene támogatnia, arra nem gondol. A mi iparunk és kereskedelmünk van, a mi közgazdaságunk van, az mind kifelé gravitál; a mi fogyasztónk van, az élelmi cikkek nyers anyagát kivéve, az is a külföldről fogyaszt mindent. Tehát a négy elem közül egy sincs azon az uton, melyet az észszerű nemzetgazdaság megkövetelne. Nincs kifejlődve a családias összetartozandóság patriárkális nemzetgazdasági érdeke!

Mindezekért nem egészen okolhatjuk magunkat, a helyzet és a körülmények visszásságai, az akadályok legyőzhetetlenségei is nagy tényezők voltak: de a helyzet és körülmény megváltozott, az akadályok nagyrésze legyőzött, s áll most a kereskedelmi ügy élén egy oly miniszter, kiben összpontosulva látszanak azok a feltételek, melyek e négy elem egymás megértetésére, e négy kerék egybevágo összeillesztésére vannak hivatva.

Ha belátja azt a gazda, hogy ha a magyar ipart pártolja, saját magát pártolja; a kereskedő, hogy a magyar ipar és produktum pártolása neki is kötelessége, de legkivált a fogyasztó, a készfizesés közönség, mely ama három után él és ez mind összefog: akkor új korszak előtt állunk.

Maga a miniszter pedig folytassa szilárdan az ő megkezdett munkaprogramját, amelynél kompaktabbat, körültekintőbbet, mindenre kiterjedőbbet és mindent fölkarolóbbat, magyar kereskedelmi miniszter még nem mondott. De legkivált hasson oda minden erejével, hogy az összes miniszteriumok ressortjához tartozó személyzet széles ez országban, hazafias köte-

TÁRCZA.

Pártás lányok.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája. —
 — Irta: Lovász János. —

Az a ház, a hová én hivatalba járok, kétemeletes, nagyterjedelmű épület. Udvarán többféle raktárhelyiség s egyik szögletében barátságos kis italozó van, minélfogva igen sok falusi és tanyai szekér fordul meg benne. Mig a kifogott lovak a szekérből harpdálják a szénát, azalatt az atyafi beül az italozóba egy-két pohár sört sebes kapásból leszalasztani. A házmester pedig folyton kárpál a sok gig-gaz miatt s dühében rugdossa a gazdátlan lovak lábát.

Egy délután szobám ablakából látom, hogy az egyik raktár előtt szekér álldogál s rajta öreg Győrfi Péter tesz, vesz, rakogat. Győrfi Péter uram csak az előtt ismeretlen, aki husz-harmincz éven belül, jómódu debreczeni cziviházaknál kézfogón, vagy lakadalomban nem fordult még meg. Vőfély ember ő, még pedig a javából, a régi híresek közül. Egyenes tartású, mosolygó szemű és igen szives beszédű ember. A hallása kicsit meghibázott, a mint ő mondja, előcskult, de ez nem hátráltatja hivatalában, mert jól tudjuk, hogy a vőfélyek pergő rigmusok elmondásával szokták gyönyörködtetni az ünneplő népségeket s a fülöket akár ott-

hon is hagyhatnák, olyan kevés szükségök van rá.

A raktár ajtajában porcellán tányérokat, talakat, üvegedényeket s egyéb törékeny dolgokat adogat ki egy segéd, azokat a vőfély élével forgatva, berakja a szekérbe, szalma közé.

Bizonyos, hogy valamerre családi ünnepség, lagziféle készül, ahhoz kell ez a rengeteg kibérelt edény. Ehol egy pár nagy ernyős, függő lámpát is hoznak (ezt az eperfára akasztják, a táncz hely fölébe), a mikor kilép a raktárból Uszó Ferencz uram is. Uszó uram módos gazda, nyáron kint lakik a tanyáján, télen itthon a városban a saját hajléka alatt. Azonkívül kaszálója is van a Cserén. Szintén ismerősöm, hát nem állhatom meg, hogy le ne menjek hozzájuk. Miután paroláztunk, kérdem a gazdát:

- Csak tán nem az Örzse?
- De bizony.
- Ki a vőlegény?
- Buzás Laci, a vérvölgyből.

Derék legény, pénzes is, kiterjedt családfája van, gondolom magamban.

— Az Isten adjon rájuk boldogságot! — szólok kezét szoritva.

— Köszönöm uramöcsém.
 — De hát Faragó Pál, aki tavaly kopogtatott? — érdeklődöm tovább.

— Nem a mi familiánkba való. Amolyan csavargó feje van, mint a napraforgónak.

A szekér megindult s mi lépkedtünk utána. A gazda a kézfogóról beszélt s futában meghitt engem is. No ez csak ugy tessék-lássékból történt, nem kellett készpénznek venni.

A kézfogót kint tartották a tanyán. Sokan voltak, szépen végződött; egy hétig egyébről sem beszéltek a tanyás emberek, mint az Uszó Örzse szerencséséről.

Azonban mindent el lehet felejteni. Új dolog helyébe újabb tolakodik, vig dallamokat szomorú nótázás vált föl. Nektek is van már keservetek, puszták tiszta lelkű, egyszerű leányai! Estenden, lefekvés előtt a kis karos tükör előtt bontogatván hosszú, szép hajatokat, valamerre messze, tilos mezőkön bolyong a lelketek. Keskeny kis ösvényt futkostok, azt az utat, mely az első volt ébredő szivetekhez. Mosolyogva, boldogan néztek végig rajta odáig, ahol egyszerre csak elkanyarog az ut egyenes vonala. S szép szeméiteket bánatos könyűk öntik el hirtelen. Mennyivel könnyebb volna, ha nem ismernétek ezt a kis gyalog-ösvényt. Férjhez mentek egy új jövevényhez s eltakarva az első nyomokat, nem remeg ajkatok, amint kimondjátok az örökre lekötő esküszavakat.

Örzse is gyakorta visszatért az első emlékezetéhez. Út az ágya szélén s a sötétben, mint tánczó kis fénybogarak, röpködtek előtte a Faragó Pál bucsuzó szavai;

Levélpapirokat

Csont, fehér, színes, divatos mintázott és üzleti levélpapirokat, legolcsóbban csakis a

legolcsóbban.

CSOKONAI-papirkereskedésben lehet beszerezni.

lességének tartsa bevásárlásainál azt a forrást tekinteni, amelyből az ő megélhetése, az ő fizetése ered.

A kész fizetéses osztály nagy fogyasztó kontingenst képez. Ez a kész fizetéses osztály, ha a külföldi produktumokat vásárolja, kárára, vért fogyasztására; ha az ország produktumait fogyasztja, a forgalom és fejlődés elősegítésére van az országnak.

Amennyi ily kész fizetéses közeget a körülmények megkívánnak és követelnek, annyira szükség is van és a fejlődés hátrányára lenne, ha ez a szükség nem pótolható; ámde ha ez a nagy kontingens, azt a kész vért, amely vér az ország ereiből az ő táplálására készen csergedez, nem az ország testébe vissza, hanem külföldre vezeti ki, ekkor a nádály szerepét játsza, és az ország vérenek kiszípolozását mozditja elő. Miután pedig egy oly nagy eszű embernek, mint Hegedüs Sándor, oly utakat és módokat, melyek e nagy kontingenst a hazafias kötelesség teljesítésére vezetik, fölfedeznie nem lehetetlen, ebben fölhalálja az ő vezér elemét, mely elül fogja hordozni a hazafias példák lobogóját.

Itt van számtalan pénzintézet és társulat, melynek üterére teheti kezét a miniszter, s mely szintén megkívánhatja hivatalnokaitól, — a hazafiságot!

Sajnos, hogy a hazafias kötelesség teljesítését illetőleg ily módokhoz és eszközökhöz kell folyamodni. Ott vannak a kereskedelmi kamarák, iparkamarák, gazdasági egyesületek; és vajjon van-e már oly osztály, melynek egyletei ne

lennének: hatni kell mindezekre, hogy a magyar produktumokat pártolják!

Itt-ott, meg is mozdult már egy-egy falevél; de egy-egy falevél megmozdulása ott, ahol lombok suhogásáról, erdők zugásáról van szó, nem elég! Pedig a vidéken van a hazafiság. A hevert és mindenféle érdekekkel szaturált főváros nem fog ebben példát nyújtani soha: ha meg nem mozdul a vidék! Hanem ha a vidék megmozdul, ha a vidék kezdi meg az akciót, mely után a főváros él és az fog hazai produktumokat követelni, akkor meglesz a hatás.

Ezeket a gondolatokat és érzelmeiket keltették föl bennünk a Hegedüs expozéjának előnkbe tárt nagyszabású részletei. Minden részlet egy önálló kép, de mégis együtt képez egészet. Nagy jóslatok, nagytennivalók és ígérek csoportja ez: de nemzet kell hozzá, nemzet! Hazafiság szóban és tettben, mely anélkül, még ha létesül is, csak az ernyőt fogja nagyobbítani kas nélkül, mert a kas maga a közönség képviseli. . . .

Aradvári Kőnig Károly. Mint a „P. C.” révén értesülünk, ő felsége aradvári Kőnig Károly valóságos udvari tanácsost, legmagasabb kabineti irodája titkárát osztályfőnökké léptette elő. Boldog emlékü Pápay Isván elhunytával súlyos felelősséggel teljes örökség szállt az új osztályfőnökre. Hogy aradvári Kőnig ezt az örökséget zajtalan, de eredményes tevékenységben, az örökhagyó szelleméhez hiven, ura és királya teljes megalégedésére és a haza üdvére kezeli, annak ékesen szóló bizonyítéka a királyi kegynek és bizalomnak e fényes megnyilatkozása, mely őszinte örömet kell, hogy keltsen minden magyar szívben.

A kereskedelemügyi tárcza költségvetése.

— Országgyűlési express-tudósítás. —

Budapest, márczius 5.

Daniel Gábor elnököl. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után következnek a kereskedelmi tárcza költségvetésnek folytatólagos tárgyalása; elnök meglehetősen elparentálta Geörgy Gyula lippai képviselőt.

Ezután következett a kereskedelmi tárcza folytatólagos tárgyalása.

Lázár György: Az alvidék ipari és kereskedelmi kérdéseivel foglalkozik és rámutat arra a jellemző állapotra, hogy míg Magyarország északnyugati részén az ipar és kereskedelem általában relativ virágzóknak örvend, addig az alvidéken gyermekkorát éri. Ezért szükség van teljesen kifejlett vízi- és vasuti hálózatra. A Tiszának a Dunával egy második hajózható esatornával való összeköttetést szükségesnek tartja. És e közvélemény által contemplált esatornatervezetek közül egy sem fontosabb, mint az Alsó-Tiszának a Felső-Dunával való összeköttetése. Mi más lenne a Duna—Tisza közti agrikultúra képe, ha a terméketlen területek parcellizáltak. A telepítést szükségesnek tartja, hogy a nem magyar ajkuakat a tiszta magyar ajkuak közé telepítsük. A esatornázásnak tudom, két előfeltétele van, a helyes pénzügyi és a technikai megoldás és reményem, hogy ez sikerülni fog.

A vidéki centrumok létesítését és a meglevők nagy arányokban való fejlesztését fontosnak tartja.

Bizik a kereskedelmi miniszterben, hogy az alvidék kereskedelmi- és ipari érdekeinek kiváló emelését államférfui működése elsőrangú feladatai közé számítandja.

A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Rátkay L. A kereskedelem szabadságát korlátozni nem akarom. Azonban szomorú tény az, hogy a gazdasági gépgyárak ügynökei a kereskedelem szabadságával botránys módon visszaélnék és ezt okvetlenül orvosolni kell. Felhossa a kerületében előfordult üzelmeket. (Felkiáltások: Hallatlan.)

Attér a hajózási vállalatokra és kuriozumként felemlíti, hogy a tengeri hajózásról vannak törvényeink, azonban a Duna, Tisza folyók hajózásáról és ezek menetrendjeiről

— Nem szeret téged nálamnál jobban senki sem.

Futkossa szegény leány szüntelenül a kis gyalog-ösvényt s meg-megáll az ismerős virágok előtt. Pali bucsuzik tőle. Im már hányadszor? S emlékül kér a hajából néhány szálát. Akkor nem adott, nem adhattott, nem volt ereje semmihez. De most úgy gondolja, most teljesíthetné ezt a kívánságot.

Es hiszitek, nem hiszitek, fehér virágai a pázsitos mezőnek: Örzse levágta szép hosszú haját, levágta tőből s úgy pántlikásan, ahogy be volt fonva, elküldte Faragó Pálhoz.

Közületek kinek volna ereje követni az Örzse példáját? Ugy-e, kevésnek, vagy talán egynek sem? Meghalnátok, hiszem, szívesebben, semhogy levágnátok azt az ékességet, melyről nemsokára földig érő menyasszonyi fátyol omlik majd vállatokra. A fátyol fölött aranyzókkal kivert, gránát kövektől ékes párta lesz, leányságotoknak esalfa koszoruja.

Meghalni könnyebb, sokkal könnyebb. A nagy kut vize mély, titokzatosan mély, ott édes vágy rejtelmes boldogsága csalogtatja a busongó szívet.

De pártában maradni?! Ehhez nagy szív kell, nagy lelkiere és örökös lemondás!

Örzse is megrettent, mikor másnapra fölébredt. Egy pillanatig ingadozott s rá gondolt ő is a sötét vízre, sötét víz alatt az édes pihenésre. De mikor a szülői elebe állt, már nyugodt volt s úgy nézett az anyja szemébe, mint a ki csak igazat tud mondani. Pedig hazudott. Azt hazudta, hogy elégette a haját. Az anya szeme látta a ha-

zugságot, de könyörtelen maradt. Azt jelentette ez a pillantás, hogy nincs kegyelem. És mint a szülei elé, úgy áll vőlegénye elébe is, hazug szemekkel.

Buzás Laci belenézett a bánatos szemekbe s azt mondta:

— Én így is szeretlek.

Nem ilyen választ várt Örzse. De nyugodt maradt. Gondolta, ott van már a szerelmi zálog Pálnál, az egyszer csak belép ide, a kis szobába s tiszta homlokára csókot hoz érte.

Bohókás, édes hittel csüggtek ti az első szerelem fosziányain, szegény leányok. — Ugy hordoztátok ti azt véges végig a bánatos utakon, jajszó nélkül. De családok mindamellettt igen sokszor. Ami titek szent eskü, az másnak pehelykönnyü játék. Odébb fujta s az elröpült fényes álmok után bánatos hajnalra virradtok.

Faragó Pali ezalatt csapongott, mint a virágok közt bujkáló lepke. Egy-egy kehely mézét kiszivta s ott hagyta azt keserűséggel telten. Csavargó fejü volt, jól mondta azt Uszó uram. Örzse bizony várhatott utána.

Már közel járt az ősz, beköltözködéskorra kellett gondolni. Egy délután együtt ült a leendő pár a kis szobában. Szótlanok voltak, mindeniknek forgott valami az eszében. Laci egyszer csak kiverte zsebéből a hajfonatot.

Örzse megremegett és rátapadt a szemé a hajra. Hallotta a vőlegénye nyers hangját:

— Ismered ezt?

— Ismerem.

— S ha én azt mondanám most, hogy

itt hagylak pártába, szégyenbe, mint egy hitvány hazugot!

— Oh be! megköszönném kigyelmednek. Örökké áldanám a jószágát, sohasem felejténem el ezt a percet. De halálos gyűlölettel gondolok arra a napra, a mikor templomba visz engem.

A leány kiejtette kezéből a hajfonatot s megtántorodott a választól. Szólni akart, de nem tudott. Elment s nem is jött többé vissza. . . .

Nálatok ezzel nincs még vége a történetnek, mint az uri kisasszonyoknál. — Ezek sirnak és elmennek valamerre messze tájra felejtteni. Hogy őket felejténék el mihamar.

Ti nem sirtok. Visszafojtott könyvekkel kint maradtok a tanyán és dolgoztok napkeltétől napnyugtáig. A családban nincs többé szó az eset felől, a neveteket is alig ejti ki valaki. Jön egy hosszú tél s mikor végig néztek a hóval takart síkságon, rá gondoltok a szívetek tisztaságára, mely ép ilyen moesok nélkül való. Tiszta még most is. De itt ott nyomokat hagytak már rajta, sáros lábval gázolták át a sima kérget. Mint csak a hótakaró tetején a károgó varjúk, a mint helylyel-közzel fekete foltokként tűnnek elé.

Arra messze földön, a hová nem röpököl el a pletykamadár, az uri kisasszonyok hamar felejtik a szív bánalmait. Ti itt a magányba húzódva, nap-nap után küzködtek az emlékekkel s örökösen látjátok az összetépett menyasszonyi fátyolt, mely el van zárva a kredencz aljába. A hangtalan pusztaság esöndje telve itt ismerős, elzavar-

nincsenek törvényeink. A kis Románia e tekintetben elől jár. A Duna gőzhajózási társaság kényszeríti magyar tisztviselőit a bécsi nyugdíjintézetbe belépni és ebből visszaszám állapotok keletkeztek, melyeket példakal illusztrál. Felhívja a kereskedelmi miniszter figyelmét, hogy intézkedjék, hogy a magyar tisztviselők nyugdíjügyei Magyarországon kezeltesse.

Füresának tartja, hogy a magyar hajó társulatok tartoznak szállítási adót fizetni, ellenben a Duna hajóstársaság, melynek főrésztvényese az uralkodóház egy tagja, ez alól fel van mentve.

Nem hoznám fel az esetet, de miután jogállamban élünk, kell, hogy a jog és igazság érvényesüljön. És miután bizalommal sem a kormány, sem a kereskedelmi miniszter irányában nem viseltetem, a költségvetést nem fogadom el. (Helyesítés a szélsőbalon.)

Gróf Serényi Béla. A határidő üzlet visszaszállapotaival foglalkozik és ennek korlátozását kéri, hogy hivatatlan elemek az árak alakulására befolyást ne gyakorolhassanak. Ha áldozatok árán is, de azon kell lenni, hogy az ársökkenést megakadályozzuk, mert különben beáll a devalváció. A kérdés orvoslásánál a refectiót tartja, még pedig a francia intézmény szerint.

Szól ezután arról a pangásról, mely az előbbi két évben az árak értékét nemcsak hogy lenyomta, hanem egyes árak értékét absolute nem lehetett elérni. Fejleszténi kell az ipart! Erre ő a múltkor azt javasolta, hogy be kell vonni az idegen tőkét kamatgarancia mellett. Ezt a javaslatát a miniszter nem acceptálta. Pedig ha a kamatgarancia mellett idegen tőkét vonunk ide, gyárak fognak alakulni, melyek a mi nyereségünket fogják feldolgozni. A kisipart fejleszteni minden vonalon — nem lehet. Vannak kisipari cikkek, melyek el fognak egyszerűen tűnni. Pl. a cipőipar.

Zaj a szélsőben. Elég baj!

Serényi: Hiába vagyok én jó barátja a kisiparnak, ha nem lehet fentarani, hát nem lehet. En azt tartom, hogy az osztrákok a mi nyereségünknek mindig legjobb fogyasztói lesznek. És helytelenem az osztrák ipar gyöngítését s a helyett a német ipar támogatását. A karteleteket nem itéli el, azoknak megvan a hasznuk. Igen is itéli az uzsora karteleteket, de nem a tisztességeset.

hatatlan emlékekkel. De még csak panasza sem nyílik ajkuk. Pártában maradtok büszke daczozal s nem látszik rajtatok a csüggetettségéből még csak egy szikrányi sem.

Csak egy este, a mikor idők multával meghalljátok, hogy az ismerős nyomokba más lépett, hogy a kis ösvény virágait új kéz tépdeli s boldogan tűzi a ti legényetek kalapjára, — azon az estén keservesen sirtok.

Ajtón, ablakon kopogtat egy ismeretlen kéz, beszurranak az emlékek s álmaitek telve vannak remegő, folyton ismétlődő hangokkal.

— Elszakadunk Örzse! — mondja egy hazug hang. Téged máshoz adnak. Látlak majd, mikor visznek a templom-uton. Párta lesz a fejedén s a fehér fátyol alól kicsilámlik, — mint kék acél — sötét hajad. Bent bug már a templom orgonája. En álok az udvaron, az eperfa alatt s hallgatom, hogy zárják koporsóba az én igaz szerelmeimet. Kijövet újra rád villan a mosolygó napsugár. En könyveimről csak a ragyogó, szép fekete hajadat látom. Ha mindenemet elraboltad, Örzse, legalább azt hadd vinném magammal örök emlékül!

S rá nemsokára felhangzik a lakodalmas ház udvarából a vőfély édeskés szava:

— Immáron Isten és emberek előtt egymásról vagytok szezelmetes, ifju párok...

Örzse felriad, letörli az égető könyveket s kitekintve a néma pusztaságba, csak a tört, száraz gallyakat látja, melyek egészen betakarják a keskeny gyalog-ösvényt.

... Ilyen és ezekhez hasonló a ti szomorú mesétek, pártában maradt erős lelkű, tiszta szívű leányok!

Végül a meompatibilitás kérdésének megoldását siettetni, de óv attól, hogy az ne váljék memompatibilitási hecezzé. A költségvetést elfogadja. (Helyesítés.)

Öt percz szünet.

A szünet után felszólalt Ugron Gábor. Látja, hogy a magyar ipar fejlesztése tekintetében mindig a legjobb indulattal járnak el, de kapkodva, rendszer nélkül. Hasztalan állítunk gyárakat, ha nincs feldolgozni való anyagunk. Magyarország ásványgazdasága pl. még nincs feltárva.

A kisipar képtelen megállni az idegen gyáripár konkurrencziája mellett. Mit kell itt tenni? A külföldi ipariskolákba kell kiküldeni ifjainkat kiképzés végett, vagy a kormány támogatásával itt kell mindennemű magyar ipartelepeket állítani, melyek a leg-tökéletesebb gépekkel vannak felszerelve. Ezek után igazodva, majd a mi iparosaink is képesek lesznek fölvenni a külfölddel a versenyt.

Sürgeti a kereskedelmi pályára menők legmagasabb kiképzését. Németországban ezt már megértették, ott belátják, hogy a kereskedők legmagasabb intelligenciája nélkül meg kell akadniok hódító utjokban. — Nálunk el kell tűnnie annak a felfogásnak, hogy csak az ur, aki hivatalnok. A kereskedők iránti előítéletnek le kell rombolódnia. Anglia azért haladt ugy előre, mert legelőbb törte össze az előítéleteket. Öntudatos, szakszerű kereskedelmi politikát kíván, azt pedig nem találja a miniszter — különben érdekes — beszédében, ezért nem fogadja el a költségvetést. (Eljenzés az Ugron-párton.)

Miért nehéz az élet?

(Válasz.)

Nemcsak azért, a mit a „Debreczeni Ellenőr“ tegnapi számában a nőkről közölt, azaz: azért is, de még más számtalan elhallgatott körülmény miatt is.

Kár, hogy a cikkekben említett tanácskozó „neves közéleti alakjaink“ észre nem vették, hogy a nő hiúsága mellett van egy igen nevezetes körülmény, mely nehézzé teszi az életet: a *férfi könnyelműsége* és pazarló élete, párosulva az élvhajhászat minden, engedett és nem engedett nemével.

Kétségtelen, hogy sok nő féktelen hiúsága koldusbotot adott már sok család kezébe s tönkretette a férfi legdrágább kincsét: a becsületet s ez állításunk bebizonyítására nem is kell a széles rétegű nagy társadalmi életet tekintenünk, kisebb társadalmunkban is megdöbbentő példáit találjuk a női hiúság okozta anyagi és erkölcsi bukásnak. Ma itt, holnap amott látjuk, hogy a férfi hozzányult a kezelésére bizott pénzhez s a nagyvilág első ítélkező szava: keresd az asszonyt!

Pedig a féktelen hiúság, mely a közélet terén, ruhában, ételben, butorzaiban, mint kielégíthetetlen moloch, botorul emészti a nemzeti közvagyon, csak egy élénk színes vonás a közélet tarka képén, mellette ott van a *kártyás*, szeretőket tartó férfi vonása, a ki egy kártyalapra oda tesz oly összeget, melyből százan élhetnének, és sok szenvedő nyomora és szenvedése enyhülhetne, ki az ösöktől örökölt és becsülettel szerzett vagyon ceda frivolsággal áldozza fel nemtelen szenvedélyének.

A szerény szoba pislogó mecse mellett sápadt arczal, az élet harcában égő gyertyaként emészte életerejét, ül a gyenge nő, keserves és rosszul fizetett munkája mellett, míg a férfi keresetét korsámk zarában könnyelműen pazarolja s ha elfogy a sokat szenvedett és agyoncsigázott nő életereje: mi marad utána? egy csomó nyomorban nőt gyermek, anyaga a proletárizmusnak. Es ez a kép csak oly gyakori, sőt, mindennapibb, mint a divatot üzö asszony képe.

Nagy harc az élet harca. Különböző fegyverekkel és erővel vesznek abban részt férfiak és nők. A mit és amennyit kivisz a trics traics uzsónak füstje a keményen, menyenyivel többet emészt fel a kártya-szenvedély és a mindennapi koresmai mulatozás?!

Hasábokon keresztül lehetne folytatni a kölesönös szemrehányást, de ez czélra nem vezetne. Abban találnám én az élet szenvedélyes harcában az igazi tudományt és gyógyszert, hogy férfi és nő az élet nehéz küzdelmei között a bajokért ne egymást bántásák, hanem egyszerű, az oktan fényűzéstől ment élet mellett közösen, férj és nő nevelné gyermekét becsületessé, munkássá és takarékoszá.

Hogy sokan nem boldogulnak, hogy férfi a nőt, a nő a férfit okolja az élet bajaiért, annak oka az a nevelés, mely nem tanítja meg a gyermeket a komoly és kitartó munkára, hanem a könnyű szerrel való gazdagodás és boldogulni vágyás arany képeit festi elé, melyért aztán az élet arany-péncz helyett csak lapénczrel fizet.

Igazán mondom, nem szép a férfaktól az, hogy az élet bajaiért és küzdelmeiért egyedül a nőt okozzák; férfi és nő együtt csinálják azt a zürzavaros történetet, melynek élet a neve. Jónak és rossznak, az élet örömeinek és bajának nő és férfi egyaránt okozói és szerzői.

En azt mondom: a kölesönös szemrehányás mellett jobb lesz, ha egymást megértjük. Azért nehéz, és annak nehéz az élet, ki a tisztességes munkát nem szereti, ki jövedelmeit beosztani nem tudja, ki tovább nyujtózik, mint a meddig a takaró ér.

Uraim! Ne vádoljanak minket, hanem ha mi elengedjük a trics-traics uzsónákat, engedjék el önk is a kaszinói kártyát és mindennapi koresmát s családunkban, gyermekeink nevelésében, mely a férfi és nő közös kötelessége, találjuk meg a munka községét, neveljük gyermekeinket a társadalom kevéssel megelégedő munkás tagjaivá, pártoljuk a honit, osszuk be okosan jövedelmeinket: akkor sokkal könnyebb lesz az élet!

Egy nő.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Fiume és a minisztelelnők.

Budapest, márczius 5. A fiumei küldöttség délután tisztelgett Széll Kálmán miniszterelnöknél. — Batthyányi beszédére Széll azt felelte, hogy nem tárgyal, nem paktál. A magyar államhoz való viszonyban megalkuvást nem ismer. Garantiát kell kapnia Fiumétől a kezdeményezés sikeres megoldására, hogy Fiumében az állam törvényét minden téren respektálni fogják.

A megrágalmazott Bánffy.

Bécs, márczius 5. A Vaterlandnak báró Bánffy Dezső ellen intézett rágalmozó közleménye következtében tegnap Bécsbe érkeztek Gajári Ödön és Dániel Gábor képviselők akik a Vaterland szerkesztőjénél, Innthaler-nél megjelentek, hogy Bánffy nevében felelősségre vonják.

Gajári és Dániel felszólították Innthalert, hogy vagy nevezze meg a rágalmozó közlemény szerzőjét, vagy pedig adjon ő elégtételt.

Innthalér erre kijelentette, hogy a felelősséget a közleményért elvállalja és kész viselni.

Bécs, márczius 5. Márczius 4-én este 6 órakor a következő távirat érkezett Bécsbe:

Innthalér K. urnak, a „Vaterland“ ez. lap kiadójának Bécsben, III., Seidegasse 8.

Mint báró Bánffy Dezső megbízottai, felszólítjuk ariá, hogy a lapja tegnapi számában foglalt Bánffy báróra vonatkozó rágalmaikat nyilvánosan vonja vissza vagy pedig a rágalmozó cikkeknek beküldőjét vagy szerzőjét nevezze meg. Válasz fizetve. Dániel Gábor, Gajári Ödön.

Bánffy és Vaterland.

Budapest, márczius 5. A „Vaterland“ kiadója táviratban felelt a provokálásra. Táviratában utalt mai cikkére, melyben kijelenti, hogy az előző cikkben Bánffy gyanu-

sításáról szó sincs; Bánffy megbizottai a cikk elolvasásáig felfüggesztették válaszukat.

Viktória otthon marad.

London, márczius 5. A nap eseménye itt most az, hogy Viktória királyné végkép lemondott délvidéki utasításáról. Csütörtökön Londonba érkezik s az utcán megjelenik a nép előtt.

A dél-afrikai háború.

— Távirati tudósítás. —

A döntő ütközet előtt.

A délafrikai harcstérrel és Roberts tábornagy ostfonteinai főhadiszállásáról ma nem érkezett újabb hír. A legközelebbi napokban komolyabb ütközet nem is várható és egyelőre az angol seregek előrenyomulása is Bloemfontein felé leküzdhetetlen nehézségekkel találkozik a hiányos élelmezés miatt. A Fokváros—bloemfonteinai vasut helyreállítása előtt Roberts aligha vonulhat be Oranje fővárosába és ha sokáig eltart a munka, könnyen meglehet, hogy a boerok akár a Bloemfontein előtt, akár Winburg körül vagy a Vaal folyó tájékán olyan pozíciót teremtenek maguknak, hogy Roberts azután még iszonyu emberáldozatok árán sem juthat előre.

Hírszerzés.

Colesberg, márczius 4. Egy angol csapat két ágyúval hírszerzésre indult az Oranje folyó kocsihidja felé és a hidat ép karban találta. A tulsó parton 50 burt láttak, a kik rögtön visszavonultak, a mint az angolok egy gránátot röpítettek feléjük. Az angol tábornok tegnap áttették Bameribe, Colesberg-től északra hét mérföldnyire.

A béke szellője.

New-York, márczius 4. A New-York Herald washingtoni tudósítója jelenti: A hadviselő feleket értesítették, hogy Mac Kinley elnök, a mikor csak kívánják, kész közbe lépni. A külügyi hivatal azonban nem hiszi, hogy Anglia a közbenjárást kívánná, még ha Transvaal akarná is.

A burok veresége.

London, márczius 5. A Reuter-ügynökségnek egy újabb távirata azt jelenti Dordrechtből tegnapi kelettel, hogy az angolok elfoglalták a burok hadállásait. A burok vissza akarták foglalni pozícióikat, de végül nagy veszteséggel visszaverettek. Az angoloknak hat halottjuk és tizenöt sebesültjük volt.

Visszavonulás.

London, márczius 5. A Reuter-ügynökség jelenti, Bloemfonteinból 3-iki kelettel: A szövetségesek elhatározták, hogy Rensburg környékét kiürítik. A visszavonulást lovas burgherek fedezete alatt szerencsésen végre is hajtották. Itt hivatalosan köztudomásra hozták, hogy Cronje-nak 2—300 főnyi hadereje mult hó 27-én élelem és lőszer hiány miatt megadta magát. Krüger elnök lelkes felhívást intézett a natali burgherekhez, a kik visszavonulnak Biggarsberg felé. Az elnök holnap visszautazik Pretóriába.

Brüsszel, márczius 5. Itteni hírek szerint a burok kedve kitünő. Holnap, holnapután lesz a döntő ütközet.

Születésnapom.

Nem vagyok babonás, de az leszek. Hát az valami megfoghatatlan, hogy van egy napom minden esztendőben, mikor mindig valami halhatatlan bosszuság ér. S ez a nap épen a születésnapom. Már maga a születésem is egy óriási pech volt, — no de erről ne beszéljünk!

Február 28! S ezt a baklövést sohasem fogom magamnak megbocsátani. Mért nem születtem egy nappal később, legalább csak szökőévekben ünnepelhetném ezt a szép napot.

Különbem kérem, már az is pech volt, hogy az az esztendő nem volt szökőév.

S a meglepetéseknek az a végtelen sorozata!

Gyerekkoromban egy szép februári napon — ami ép 28-ika volt — gyógyultam fel a bárányhimlőtől, hogy még ugyanaz nap eltörhessem a balkaromat.

Születésnapomon csaptak ki az iskolából és ugyancsak február 28-án érkeztem vissza bájos kis feleségemmel nászutamról, hogy drága anyósom ölelő karjai fogadjanak.

De ne tessék gondolni, hogy ennyi az egész! Oh, meg voltam bőven áldva meglepőbbnél-meglepőbb születésnap meglepetésekkel.

Már ugy hozzá vagyok szokva, hogy 27-én este mindig felsóhajtok, azt óhajtva, hogy bár csak átestem volna már a holnapi napon, mint a rossz gyerek a verésen.

Annál szokatlanabban köszöntött rám ez év február 28-ika.

Át akartam aludni ezt a szép napot. Méltóztatnak gondolni, hogy miért.

Hajnali 3 óra.

Lágy zene hallatszik be a szobámba.

? ?

Uj lakó vagyok. Tegnap költöztem be a lakásomba. Vajjon kinek játszanak?

Félrehuzom a függönyt. Lenézek az utcára.

Hatalmas „éljen” reszketteti meg a levegőt. Ijedten kaptam vissza a fejem. A zene játszott tovább.

Ujra kinézek. Második üvöltés.

A többi ablakok csukva. Ez nekem szól.

A zene elhallgat. Beszélni kezdek:

— Polgártársak! Tisztelt gyülekezet! (Éljen!) Nem tudom, minek köszönöm a megtiszteltetést. (A tömegben zürzavaros hangok hallatszanak: Nem ő az! Abcug! Fogja be a száját!)

Elhallgatok. Csend.

Megkísértem folytatni:

— Mélyen meg vagyok hatva . . .

(Persze nem ő az! Hallgasson vizibornyú! Hisz ez a Rintskopf Tóbiás, megismerem a veres fejről.)

S a következő perczen egy kódarab repül be az ablakon.

Becsuktam, s ijedten huztam be a fejem a takaró alá.

Reggel első dolgom volt a szobaasszonyom megkérdezni:

— Mondja, kiket éljeneztek azok az éjjel odalent.

Alighanem a volt lakómat — világosított fel az asszony — az, tetszik tudni, az almabor-nemivők egyletének elnöke volt.

— És ezek?

— Ezek a párhivei.

Minden világos lett előttem, az is, hogy miért abcugoltak ezek engem.

Én ugyanis az almaborivók elnöke vagyok. Eleget tudtam.

Aztán egész nap nem történt semmi.

De mégis.

Estefelé egy hordár illatos levélkét hozott. Átvettem tőle. (Mintha ezt a pofát már láttam volna valahol!)

Egy pár sor volt a levélben:

— Ha nem ijed meg egy csinos asszonykától, várom. Este nyolckor egyedül leszek. Kinizsy-utca 17. sz. kapu alatt balra.

Nem volt aláírva.

Teljes óráig gondolkoztam; elmenjek-e. Nem tudtam határozni.

Pedig azok a puha kacsók . . .

Hét órakor mentő ötletem támadt. Kiszámitom a kabátom gombján.

Magamra vettem.

Igen, nem, igen.

Megyek!

Átkozott kabát! Átkozott szabó!

Elmentem.

A konflis hírért sem hallotta soha olyan nevű utcának. Nagy keresés után végre a város másik oldalán mégis ráakadtunk. Az utcasarkon lesszállottam.

Ráakadtam a keresett házra.

Mondom, nem vagyok babonás. Próféta sem vagyok. Hanem a mint a sötét kapu alá beléptem s valami tarisznyafélét a fejembe nyomtak s ráadásul egy hatalmas, de nem épen gyöngéd taszitással valami 15 léposófokon legurultam; rosszat kezdtem sejtteni. Sejtelmem nem esalt. A következő másodperczen a fejem bubja legkevesebb 5 centimétert emelkedett a tenger színe felett.

Az emelkedést egy hatalmas daganat, a daganatot egy jókora husáng okozta. Tovább nem bírtam haladni következtetésemben, mert jajgatást hallottam.

Én jajgattam. Hatalmas markok szorongatták selyem escharpomat.

S az az átkozott escharpe épen az én nyakamban volt.

Nem untatom Önöket a részletekkel. Félóra mulva egy összevert alak repült ki az utca kövezetére. Egy nemeslelkű konflis vitte haza s csak több napi gondos ápolás után mertem arra gondolni, hogy az összevert alak én volnék.

Talán mondanom sem kell, hogy azok az almabor-nemivők vertek el a fucsba ment éjjeli zenéért.

Hanem annyit mondhatok, hogy a következő február 28-án arra a napra befalaztatom magam.

Vadászy Nándor.

Huszártemetés.

— 1900. márczius 3. —

Kossuth utcáján bánatos menet:
Egy közlegényért díszben egy szakasz.
A gyászinduló lassu szárnyat ölt.
Széltépte felhő csöndesen havaz:
Be, szép keret! Szerencsétlen huszár!
Lovad halálba többé nem ragad
S hogy végső utad szépséges legyen:
Imádkozom rád százszor' több havat.

És sűrűbben hull s lelkem csak borong:
Magyar vitézre vár a sírhalom.
Csatákra termett, vakmerő legény,
Elhalt a víg dal nótás ajkadon.
Szülék, testvérek . . . én jó Istenem!
A szép kedvesnek sincs könnyüje már —
Jövőkük romján jajgatnak panaszt:
— E fájdalomban ó, reánk mi vár?

Hány gyáva van, ki félti életét,
Kinek hazáért szíve nem dobog,
Kit náddá gyöngit minden pillanat,
Ha háborura pergnék a dobok —:
Inkább azoknak síri éjszakát!
Hová dörögve harszi zaj se jár;
De a ki láng és mindig büszke tölgy —
Mért hull így porba a magyar huszár?

Zúgó szél zendül: Isten ajka szól:
— E hú huszárnak hősi lelke kell:
Transzválaban a búr orkántűzben áll
S már csügged annyi vérrózsás kebel —
Közéjük küldtem kedves gyermekem,
Meglásd: elég lesz egyetlen maga,
Hogy bátor lelke villámlásitól —
Kigyuljon a szabadság csillaga!

Kovácsi Kálmán.

Színház és irodalom.

Egy szegény ifju története. Ez a romantikus izü darab, mely Feuilet Octáv hasonezimü regényéből van meglehetősen gyenge módon készítve, közepes számú közönséget gyűjtött egybe. Az előadás különben eléggé jól ment. Komjáthy, Szacsavay, Tanay, Tóth Elek és a nők közül Kiss Irén és T. Halmi Margit élvezetes játékkal e

kopott meséjü darabot élvezhetővé tudták tenni.

A Nemzeti Színház új igazgatója. Napok óta folynak a találgatások s a közönség is a legelőnkebb érdeklődéssel várja annak a kérdésnek az eldöntését, hogy ki lesz a Nemzeti Színház új igazgatója? A sokat találgatott kérdésre ma kaptuk meg feleletet: a Nemzeti Színház új igazgatója Beöthy László, a Magyar Színház volt igazgatója lesz. Az új igazgató személykérését még gróf Keglevich István intendáns elutasítása előtt eldöntötték. A Nemzeti Színház igazgató-kérdését ezuttal csak ideiglenesen oldották meg és pedig egy évi időre. Ilyen értelemben az új igazgató mult szerdán aláírta az elébe tett szerződést. A szerződés szerint Beöthy László helyettes-igazgatói címmel és egy évi próbaidőre kerül a Nemzeti Színház művészi ügyeinek élére. Ezalatt az idő alatt gróf Festetich Andor adminisztratív igazgatói minőségben megmarad állásában.

(Magyar Művészet. Diszes kiállításban s tartalmával is méltán feltűnést keltő művészeti, szépirodalmi és kritikai havi képes folyóirat indult meg, melynek szerkesztője Cs. Szabó Kálmán, főmunkatársa Beniczky Bajza Lenke. Az új lap művészeti ügyeink alapos ismertetésével foglalkozik, számos diszes reprodukciót közöl hazai és idegen művészek nagy alkotásairól. Irodalmi részét pedig a magyar írók legjelesebbjei látják el, elbeszélésekkel és regényekkel vagy pedig idegen nagy írók munkáit mutatja be kitűnő fordításban.

Az első számában. Prologot irt Győző Lajos, novellákat: Beniczky Bajza Lenke, Krudy Gyula, Marriot Emil, Cs. Szabó Kálmán, verset: Váradi Antal, értekezést: Aramis (Császár Imre), Dr. Falk Zsigmond és mások, melyek művészeti ügyeinkkel foglalkoznak, van benne terjedelmes kritikai rész művészetéről, színházról, irodalomról. Képeik világhírű szobrok és festmények reprodukciója, bemutatva Beniczky Bajza Lenke, Sudermann Hermann, Váradi Antal, gróf Keglevich István, gróf Festetich Andor, Jászai Mari, Török Irma, Stefánia főhercegnő, Erzsébet főhercegnő, gróf Lónyay Elemér, Wagner Siegfried arcképeit és még sok mást.

E diszes lap egyuttal Magyarország legelőnkebb folyóirata, mert egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, egy szám ára 1 korona. Előfizetni a kiadóhivatalnál lehet. (Budapest V., Hold-u. 7.). Kapható minden könyvkereskedésben.

(A föltámadás. Regény 2 kötetben. Irta: Tolstói Leó gróf. Budapest, 1900. Pallas. A hírneves orosz szerzőnek ezen leg híresebb regénye valóságos lázba hozta meg jelenésekor az orosz közönséget, de nem is csodáljuk a közönség lázas érdeklődését, mert valóban a Föltámadásnál megrendítőbb hatású művet a legújabb korban egy irodalom sem mutathat fel. Ezen világhírű regényt veszi sorba most a közönség jó magyar fordításban. Föltámadás, jöjj el, a megvénhedt, korhadt oszlopokat döntsd ki, alakítsd ujja a társadalmi rendszert! Ime Tolstói hitvallása, melyet új regényében minden munkája közt a leghatalmasabb alkotásában, hirdet. A mélybe vágó elme, mely olyan borzalmas megvilágításban látja az embert és az emberek sokaságából alakult társadalmat: ezeket a tanokat egy nagyszerű történet keretébe szövi. Nagy, hatalmas alkotás, a század egyik legnagyobb írójának mélyeséges bölcselmű hitvallása e mű, melyet a Pallas igen izléses képes borítékkal, mely a regény hősnőjét ábrázolja, látta el és a tőle megszokott elegánciával állította ki. Ára a két vastos kötetnek 5 korona.

(Magyar Kritika. Ezen Benedek Elek szerkesztésében megjelenő kritika hazánkban az egyedüli folyóirat. Vezérezikéiben rendesen fontos irodalmi vagy művészeti eseményekkel foglalkozik. Cikkeit jőnévű írók és tudósok írják. Előfizetési ára egész évre 10 korona, mely a kiadóhivatalba (Budapest, VI., Szondy-utca 94.) küldendő.

Most jelent meg a harmadik évfolyam 11-ik száma a következő érdekes tartalommal: Színházi vita a parlamentben; Lázár Béla. Endrődi, Századunk magyar irodalma képekben. Körössy György dr. Martos, Mariette; Novák Sándor. Schvarecz, Görög történelem; Kempf József. Szigeti, Kosmetika; Tauszk Ferencz dr. K. Nagy, Esküdtek és esküdtbírák törvénykönyve: Váradi Ödön. Lord, Az építési válság haszna: Ritter Ignác. Németh, Magyar anyagi büntetőjog: K. Nagy Sándor. Gerlóczy, A ragadós fertőző betegségek korai felismerése: Juba Adolf dr. Fényes—Eder, A közigazgatási hatóság elé tartozó kihágások betűsoros jegyzéke: Váradi Ödön. Erdélyi—Lázár, A művészeti nevelés segédeszközei. Szini, Érdekes Historiák: V. Ö. Bosnyák, Mary: I. b. Makay, Tudós professzor Hatvani: Gaál Mózes, Schédy—Varságh, Gyógyszerészek zsebnaptára az 1900. évre. H. Z. Liezen-Mayer S. és Győrök Leó művei: —i—r.— Irodalmi hírek. — Folyóiratok. — Megjelent könyvek.

Stefánia főhercegnő esküvője.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, márczius 5.

Annak idejében a „Magyar Estilap” első volt azok közt, a mely hirt adott Stefánia özv. trónörökösnek és Ferenc Ferdinánd trónörökös esküvőjéről. Mindkét hirt előbb agyan akarták hallgatni, majd megczáfolni, mint minden olyan hirt, a melyet nem hivatalosan boosátanak közre.

Pedig akár agyonhallgatnak, akár megczáfolnak valamit, az igazság végre mégis csak kiderül, különösen ha a tények czáfolhatatlansága deríti ki a dolgot. Az özv. trónörökösnek eljegyzése van most napirenden újra, amely agyonhallgattatása, majd megczáfoltatása daczára megtörtént, sőt az esküvő gróf Lónyay Elemérről is meg fog történni, még pedig e hó 21-én, mint az már megdönthetetlenül el van határozva.

Holnap, szerdán este nyolcz óraker utazik a főhercegnő Bécsből Miramaréba, a honnan az e hó 21-én tartandó esküvőjéig nem fog eltávozni. A főhercegnőt kísérni fogja leánya: Erzsébet főhercegnő, gróf Choloniowszky főudvarmester, Chaudenhove, Pálffy és Széchényi grófnők, udvari hölgyek, dr. Auchenthaler udvari orvos és 26 tagból álló személyzet.

Az esküvőt egész ssendben tartják meg a miramari palota kápolnájában; a szertartást Mayer Lőrincz püspök udvari plébános végzi.

Esküvő után a fiatal házaspár a Rivierára utazik.

Tegnapelőtt, vasárnap déli egy óraker a trónörökösnek búcsuebéd volt, a melyen tizenhatan jelentek meg. Jelen volt a négy főudvarmester is, a kiket a trónörökösnek Rudolfal való esküvője óta meg nem hívott. Ez volt az utolsó udvari ebéd, a melyen az özvegy trónörökösnek jelen volt.

A Rivieráról visszatérve, a fiatal pár gróf Széchényi rodau villájában száll meg, a melyet Stefánia egyelőre bérbé vett, de a melyet nemsokára meg fog vásárolni. A szükséges előmunkálatokat a villa átalakítására már meg is kezdték.

NAPI HIREK.

— **Egyházi kitüntetések.** Veszprém János curiai tanácselnököt a dunamelléki ref. egyházkerület világi tanácsbíróvá választotta. E kitüntetés ez alkalommal oly férfiut ért, ki arra erős vallásos érzülete s egyházához való ragaszkodásáról régóta ismeretes. Ugyanekkor a gyűlés Puky Gyulát, a debreczeni kir. itélőtábla nyugalmazott elnökét is tanácsbíróvá választotta. Puky Gyulát az egyházi kitüntetés nem első ízben érte, mert ő az alsó-szabolcsi egyházmegyének is sokáig volt gondnok s a tiszántúli egyházkerületnek jelenleg is tanácsbírója. Mindkét választáshoz őszintén gratulálunk.

— **A közvilágítás ügye.** A városi tanács tegnap, hétfőn délelőtt tartott teljes tanácsülésén foglalkozott a közvilágítás kérdésével. A tanács 6 szavazattal 4 ellenében elfogadta a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát, illetőleg kimondotta, hogy a közvilágítás ügyének rendezését a Ganz és Társa cég által benyújtott részvénytársasági formában megalakított ajánlatával javasolja megoldani. Ezzel egyidejűleg megemlítjük, hogy azon bizottságok, melyek előtt eddig közvilágítás ügye megfordult, — a Ganz és Társa cég által beadott együttes ajánlatot fogadták el.

— **Ebéd Kubelik tiszteletére.** Tegnap bessenyi Széll Farkas kir. táblai tanácselnök vendégszerető házában fényes ebéd volt Kubelik Jean tiszteletére. Az ebéden jelen voltak: Bernáth Elemérről, báró Leonhárdy ezredesné, Gerond és Mary baronessekkel, Kirsch Frigyes kapitány, Potován István táblabíró neje, Perczel Mór főhadnagy és neje, Tóth Árpád és P. Nagy Zoltán tanárok; Friedmann József, Friedmann Samu zenedei tanárok és Friedmann-Füredi Sándor zeneművész. Ebéd után Kubelik hallatta muzsikája bűvös zenéjét, majd gróf Csákyne szül. Széll Marianne hegedült nagy virtuozitással. Az ünnepelt művészt igen szép esokorral lepték meg. Kubelik a délutáni vonattal Kolozsvárra utazott.

— **Debreczen egészségügye a mult hóban.** A közigazgatási bizottság tegnap délután tartott ülésén terjesztette elő a város egészségügyi viszonyaira vonatkozó jelentését dr. Sárvary Gyula t. főorvos. A jelentés szerint a közegészségügyi viszonyok február hóban is úgy, mint az ezt megelőző hóban is, jók voltak, mert habár a változó időjárás miatt február hóban több megbetegedési eset fordult is elő, azokban a halálozási százalék még kedvezőbb volt, mint január hóban. A megbetegedések leginkább a légző szervek hurutos és lobos bántalmiból állottak. Heveny ragályos betegségek közül az influenza és kanyaró kis kiterjedésben uralkodtak, míg vörheny, ronesoló toroklob és bányahimlő esetek szórványosan észleltettek. Vörhenyben három, ronesoló toroklobban egy haláleset fordult elő. Az elmult hóban született 221 egyén, elhalt 121. A szaporulat 100.

— **A Csávolszky-féle birtok új gazdája.** Tegnap délelőtt árverezték újból Csávolszky Lajos birtokát a debreczeni járásbírósnál. A 6000 holdas birtokot az első árverésen a kisuj-szállási közbirtokosság vette meg. Fried Leo, az Ohat volt bérlője, utóajánlatot adott be s ennek folytán tüzték ki tegnapi az árverést. Egyetlen egy árverező volt, Fried Leó, ki utóajánlatában 493000 frtot ajánlott a birtokért. Az árverésen Fried Leó még egy forintot felül ígért s így végérvényesen 493001 frtért a birtok Fried Leó lett.

— **A szerelmes szobacicza.** Tegnap délután a Kossuth-utczán egy előkelő uri családnak tért be egy füstöképü kártyavető cigányasszony, ajánlva magát jövendőmondásra. Rögtön akadt is, aki lépre ment. — Persze ki lett volna más, mint a szerelmes szobacicza. Bizonyosan babájáról akart valamit megtudni, ki utóbbi időben nagyon ritkán mutatta magát a kapunál. A kuruzsló hozzáfogott a nagy munkához; először kezét kérte a lánynak, honnan majd mindent leolvass, de bizony megakadt a szeme az aranygyűrűn, mely a cziczus ujján diszlett. A czicza kezét markába vette s kegyetlenül el kezdte dörzsölni, mely kuruzslás közben a gyűrű a cigányasszony markába vándorolt. A szegény czicza csak akkor vette észre a gyűrű leolvasását, a midőn a kuruzsló már valahol a hetedik utczában csalta törbe a hiszékeny leányokat.

— **Tréfából halál.** Szomorú vége lett tegnap Tokaji István vasuti fűtőnek, mely azt bizonyítja, hogy senki sem dicsékedhetik az ő életével, mert lépten nyomon leselkedik reá a halál. Az életerős, munkabíró férfi tegnap több társával a Bégány-csapszékben mulatott. Kijövet egyik társa tréfából megrántotta s Tokaji oly szerencsétlenül esett le a magas lépcsőről, hogy nyakcsigája kitört és rögtön szörnyet halt. A szerencsétlenül kimúlt ember holttestét kivitték a kórház halottas kamrájába.

— **Összeírások.** A városi tanács a következő hirdetést teszi közzé: A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszter urnak 1899. évi 89749/X. szám alatt kelt rendelete folytán a lovak és szekerek összeírása fogantatandó lévén, felhivatnak a város érdekelte lakosai, hogy lovaikat, szekereiket és kocsijaikat 1900. évi márczius 1-től kezdve, bezárólag márczius hó 17-én estig a Simonffy-utcai 2. sz. a. levő városi bérpalota földszintjén, az e célra megjelölt bolthelyiségben mindenkor reggeli 8 órától 12 ig, délután 3 órától 6-ig az ezen hivatal által adandó bejelentési lapokon bejelenteni, illetve bemondani el ne mulasszák, mivel a mulasztók az 1873. évi XX. t. cz. végrehajtása iránt kiadott miniszteri utasítás 3. §-a értelmében minden ló után 10 forintig terjedhető s a szegény alap javára fordítandó bírsággal fognak büntetetteti és utólagos bejelentésre is köteleztetnek. A bejelentés alól fel vannak mentve: 1. Az állami lótenyésztési intézetek lovai. 2. A katonai igazgatás lovai s a tényleg szolgáló katonatisztek azon saját lovai, melyekre szolgálatuk ellátására szükségük van. Debreczen, 1900. január hó 27-én. A városi tanács.

— **A hatósági munkaközvetítő-intézet** márczius 15-én megkezdte működését. Mint értesülünk, a kereskedelmi miniszter a kereskedelmi- és iparkamarákhoz leiratot intézett, amelyben felhívja a kamarákat, hogy a kamara területén lévő ipartelepek tulajdonosainak figyelmét e szociális szempontból oly kiváló fontosságú intézet működésére irányítsák. Hasonló irányban utasította a miniszter a kerületi iparfelügyelőket is.

— **Egy kis orvosság a földzsora ellen.** A vidéken sokfelé használják a szegényebb parasztagazdak ellen az uzsorának azt a veszedelmes módját is, hogy a megszorult paraszt. pl. 200 korona kölcsön fejében egy hold földet enged át ingyen használatra kamatképen mindaddig, amíg a pénzt vissza nem fizeti. A dolog vége az, hogy az a hold föld utóvégre is a hitelező kezére vándorol. Most a kir. kuriának újonnan megjelent IX. számú döntvénye ez ellen is tartalmaz orvosságot. A döntvény kimondja, hogy az olyan kötelezvényt, amelyben az adós kamat fejében ingatlan haszonélvezetét engedi át a hitelezőnek, telékkönyvileg bekebelezni egyáltalán nem lehet. Ebben a döntvényben még ennél is több van kimondva. Az tudnillik, hogy az ilyen kölcsönügyeket (a melyek 1848. előtt nagyon divatosak voltak) az 1852. évi ösisiégi nyílt parancs egyáltalán tiltotta, azok tehát a bíró előtt semmiek s azokból semmi jog sem származik. Az az adós tehát, a kit ilyen uzsorába kevernek, ha már uzsoravádat nem akar emelni, a földjét egyszerűen visszaveheti s ha a hitelező perbefogja, nem tartozik mással, mint épen csak a tőkével. A bíró még azokat a hasznokat is vissza fogja neki ítélni, a melyeket a hitelező tőle földhaszonélvezetben elvitt. Sőt ezeket a hasznokat külön is visszaparolhatja, mivel érvénytelen lévén az ügylet, az utána fizetett földhaszonbeli kamatok is visszatérítendőek. Szóval csak a tőkét kell visszafizetni. Mindezt jó tudni a községi jegyzőknek, mindenféle papoknak, tanítóknak, földbirtokosoknak stb., a kik hivataluk vagy állásuknál fogva a gyámoltalan köznépet védelmezni tartoznak.

— **Nines ingyenkoszt.** A szegény párbajozók örömét most a Jog című hirlap alaposan megzavarja, mikor világosan meg-

magyarázza, hogy az igazságügyminiszterium 1895. évi márczius 14-én 1140. szám alatt kelt rendeletének tizenötödik paragrafusára még mindig érvényben van s szól ilyenféleképpen:

„Az államfoglyok saját költségükön való élelmezésükről önmaguk gondoskodhatnak. Amennyiben ezt tenni nem akarnak, de a megfelelő pénzösszeget előlegesen leteszik, élelmezésükre naponként 95 kr. fordítható. Ha pedig sem élelmezésükről maguk gondoskodni, sem naponként 85 kr. előlegezni nem akarnak vagy nem bírnak, a rendes fogházi beteg élelmezésben részesítendőek. E legutóbbi esetekben a tartás költsége gyanánt naponként 26 kr. ha pedig élelmezésükről saját költségükön gondoskodnak, naponként 10 kr. számítandó.“

— **Sajtóhiba.** Lapunk tegnap déli számában „Gaszner Károly kitüntetése“ című újdonságban az volt írva, hogy *Bárdos* Lajos a kereskedő társulat elnöke üdvözölte az ünnepeltet. E sajtóhiba helyreigazításul jelezük, hogy a kereskedő társulat elnöke nem *Bárdos*, hanem *Zádor* Lajos.

x **Hirdetmény.** A f. évi január hó 31-én s folytatva tartott városi rendes közgyűlés alkalmával az iskolai célok alól fel szabadult Szent-Anna és Bethlen-utcai telkek értékesítése, valamint az Ispóty lapos rendezése ügyében törzsvagyon elidegenítése czéloztatván: ez ügyekben a névszerinti szavazást a f. hó 16-án tartandó rendkívüli közgyűlés napirendjére tűzetett ki: mely körülmény a tanácskozási ügyrend 2. §-a értelmében ezennel közzhírré tétetik. Debreczen, 1900. márczius 5-én. A városi tanács.

— **Tizparancsolat tüdőbetegek részére.** 1. Lehetőleg tiszta levegőt kell beszívni. — 2. Sokat kell sétálni. — 3. Szellőztetni kell a hálószobát nappal, sőt lehetőleg éjjel is. — 4. Tisztítani kell a testet fürdészel, mosással. — 5. Öblögetni kell a száját minden evés után. — 6. Mértékletesen kell inni. — 7. Por elől ki kell térni. — 8. Meghűléstől óvakodni. — 9. Legyen óvatos másokkal való együttlétnél, sőt a tulajdon családdal való érintkezésnél is. — 10. Védkezze a tuberkel bacillus ellen, mert ez a tüdővész okozója.

x **Urak figyelmébe.** Városunkban Weisz Adolf czég alatt a Kossuth utcán a takarékpénztár épületben új posztó- és gyapjuszövet üzlet nyílt, ahol *ruháinkat a legujabb ízlés szerint a legolcsóbb szabott árak mellett* szerzhethjük meg. Nevezett kereskedő valódi hazai és külföldi szöveteivel kiállja a versenyt bármely fővárosi kereskedővel is. Weisz Adolf posztó és gyapjuszövet ker. hirdetésére felhívjuk t. olvasóink szives figyelmét.

— **Elszámolás** a debreczeni izraelita négyesület 1900. február 17-én tartott tombola estélyéről.

Bevétel: 1. Belépti-jegyekért 850 korona; 2. tombola-jegyekért 459 korona; 3. felülfizetésekből 870 korona 40 fillér; 4. buffet és ezukrázda 162 kor. 34 fillér; 5. bor- és pezsgősátor 120 kor. 32 fillér; 6. tea- és kávé-sátor 35 kor. 50 fillér. Összesen 2497 korona 56 fillér.

Kiadás: 1. Terem- és díszítésért 342 kor. 92 fillér; 2. nyomtatványok és postadíj 95 kor. 90 fillér; 3. zenéért 40 kor.; 4. rendezői jelvényekért 9 kor. 80 fillér; 5. tombola-tárgyakért 143 kor. 70 fillér; 6. tombola- és rendőri engedélyért 25 korona; 7. pezsgőért 65 korona; 8. kisegítő személyzetnek 40 kor.; 9. buffethez kiadás 12 kor. 56 fillér. Összesen 774 korona és 88 fillér.

Tiszta jövedelem 1722 korona és 68 fillér.

Felülfizettek: dr. Wolafka Nándor, Balkányi Miklós dr., Falk Lajos és Fischbein Ignác 20—20 koronát; Rosenthal Gusztáv (Nyiregyháza) 17 koronát; Rosenfeld Salamon 15 koronát; Flsch Ignác 14 koronát; — dr. Kemény Mór, Ranunkel Hermann és fia 12—12 koronát; Geiger Simon és Roth József légszergyári igazgató 11—11 koronát; özv. Berger Henrikné, gróf Csáky Adorján, dr. Fejér Fe-

renczné, Fisch Ignáczné, Glück Vencelné, Hartstein Kálmánné, Hartstein Péterné, Kandel Ferenczné, Kohn Adolf, dr. Kola Jánosné, Pongrácz Gyula, dr. Popper Alajos, Reichmann Árminné, Simonffy Imre, Weisz Lévy, Zipernovskij Ferencz, Weinberger Sándor dr. Fried Emilné 10 10 koronát; Kacsokovics Ivánné, Stern Péter (Ujfehértó), Nagy Jakabné 8—8 koronát; gróf Degenfeld József, Lestyán Adorján, Weichinger Károly 7—7 koronát; dr. Bakonyi Samu, Berger Jenőné, Berger Vilmosné, Biedermann József, Braun Gaborné (Heves), Drucker Mórné, Ernst Péter, Hochfelder Jakab, Lichtblau Albertné, Lófkovits Artur, Mihalovics Jenő, Preiser Salamonné, dr. Szántó Sámuel, Weisz Mórné 6—6 koronát. Dr. Balkányi Miklósné, elnök. (Folyt. következik.)

Végzetes kardpárbaj.

Debreczen, márczius 5.

Lapunkban maholnap állandó rovatot nyithatunk azokról a párbajokról, melyek legtöbb esetben vagy súlyosan, vagy pedig végzetesen végződnek.

Alig mulik el hét, hogy a helybeli lapok egy-két párbajról hirt ne adnának.

„Debreczenben dühöng a párbaj mania“ ez hallatszik mindenfelől s a fővárosi sajtó is ezzel a jelzővel emlékezik meg városunkról, melyben — statisztikailag ki van mutatva — az országban a legtöbb párbaj történik.

Csak a múlt héten számoltak be a lapok egy súlyos kimenetelű párbajról, mely egy hivatalnok és egy joghallgató közt végbement s a mely a joghallgató súlyos megsebesülésével végződött; ma ismét egy kardpárbajról kell hirt adnunk, melyben az egyik fél oly súlyos sérülést szenvedett, hogy a kórházban ápolják talán végzetessé is válható sebeivel.

A két párbajozó Grósz Sándor joghallgató és Schvarecz Izidor könyvelő.

Grósz Sándor és Schvarecz Izidor között szombat este a kereskedő ifjak bálján a Bika disztermében esekélyebb jelentőségű szóváltás keletkezett, minek következménye az volt, hogy Schvarecz másnap provokáltatta Grósz Sándort. A két segéd megbízójuk nevében elégtételt kértek Grósz Sándortól.

Grósz Sándor a provokálást elfogadva, megnevezte a segédeit. A segédek megkísérelték a békés elintézését, de miután az nem sikerült, kardpárbajban állapodtak meg. A feltételek nem voltak súlyosak.

A párbaj tegnap, hétfőn reggel 8 órakor történt. Feltételek voltak: teljes bandagokkal első vérre, szurás kizárva.

A felek oly hevesen támadtak egymásnak, hogy mindjárt az első összecsapásnál sérülést szenvedtek.

Grósz Sándor a kardot elejtette, mire segédei s orvosa dr. Czákó Zsigmond hozzásiettek.

Grósz könyvéből s oldalából patakzott a vér. Két súlyos vágás volt rajta.

Jobb könyökét hajlason felül félkörben a kard teljesen keresztülmetszette, olyannyira, hogy a csontot is átvágta. Másik sebe mintegy 25 cm. hosszú s a jobb hónalj alatt rézsut lefelé halad. A vágás itt is oly mély, hogy átvágta az összes izmokat s a bordacsontig hatolt.

A másik fél Schvarecz Izidor szintén megsérült, nem oly veszedelmesen ugyan, mint ellenfele, de súlyosan. Jobb alsó karján kapott egy 10 cm. hosszú

oly mély sebet, hogy az ütőereket is átvágta.

Szóllósi Béla dr., Schvarecz orvos, felének sérülését bevarrva s bekötözve, a másik súlyosabban sérült Grósz Sándorhoz sietett, kinél azalatt már Czákó Zsigmond dr. a sebeket kezelés alá vette. Időközben a kórházból hordágyat is hozattak. Czákó a könyök sérülésnél a vérzést elállította, a másik oldalát bevarrva, a hordágyra fektették s kiszállították a kórházba.

A kórházban egyenesen az operatórterembe vitték, hol narketizálták s miután ez sikerült, Csikos Sándor dr., Czákó Zsigmond dr. s Prusztinszky dr. kórházi segédorvosok a könyöksebet kimoszták, a kard által elszelt csontdarabot eltávolították s a sebet bevarrták, bekötözték s egész jobb kezét gipszkötésbe helyezték.

A rendőrség büntügyi osztálya mindjárt a párbaj megtörténte után értesült az esetről s a vizsgálatot megindította.

Grosz Sándor mindkét sérülése igen veszélyes s mindazok, kik ösmerik, részvételt vannak iránta.

VIDÉK.

Hangverseny H.-Szoboszlón. A hajdu-szoboszlói kaszinó márczius hó 10-én a pavilon termében hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendez. A hangversenyen közreműködik a szintársulat két tagja Fáy Flóra és Sárossy Paula is. A hangverseny műsora a következő:

1. Remete esengetyűje Mailarttól. Éneklő: Sárossy Paula kisasszony, a debreczeni szintársulat tagja.

2. Szomor Dani, Kiss Józseftől. Előadja: Fáy Flóra kisasszony, a debreczeni szintársulat tagja.

3. Poemes, Hubay Jenőtől. Hegedűn játsza: Weghofer Sándor ur.

4. Vig szavaltat, Előadja: Sárossy Paula kisasszony.

5. Népdalok. Hegedűn játsza Weghofer Sándor ur.

6. Komoly szavaltat. Előadja: Fáy Flóra kisasszony.

7. Műdalok. Éneklő Sárossy Paula kisasszony.

Az énekeket és hegedűjátékokat zongorán kíséri Feltóthy László ur.

MULATSÁGOK.

A kereskedő ifjak bálja. Vasárnap reggeli számunkban megemlékeztünk arról a sikerült bálról, melyet a kereskedő ifjak szombat este a „Bika” disztermében rendeztek, ez alkalommal közöljük a bálban jelenvolt hölgyek névsorát.

Jelenvoltak:

Asszonyok: Kiss Lajosné, Blatner Gyuláné, Blatner Béláné, Juhász Józsefné, Csáthy Károlyné, Fábian Lajosné, Goldstein Márkusné, Tóth Aurélné, Lusztig Dezsóné, Albert Józsefné, Sesztina Jenóné, Veszprémy Zoltánné, Györfly Aladárné, Csanak Jánosné, Bárdos Gézánné, Jánossy Józsefné, Pongrácz Gézánné, ifj. Bosznay Károlyné, Püspöky Lajosné, Dézsy Lajosné, Molnár Lászlóné, Farkas Albertné, Ács Nagy Lászlóné, Piros Béláné, özv. Horváth Mihályné, Rickl Antalné, Sesztina Lajosné, Eisler Izidorné, Kontsek Gézánné, Winkler Mártonné, Kovács Gézánné, Frics Károlyné, Darvay Ferenczné (Csokaj), Békéssy Sándorné, Kaszanyitzky Andorné, Schreier Elekné, özv. Molnár Mihályné (sz. Ring Maria), Nagy Lajosné, özv. Gulyás Károlyné, Fazekas Endréné, Oláh Ferenczné, Zádor Lajosné, dr. Ujfalussy Józsefné, Szabó Kálmánné, Pethő Imréné.

Leányok: Kiss Rózsika, Pethő Jolánka, Juhász Ilona és Izabella, Csáthy Irma, Fábian

Miczi, Goldstein Jolán, Alber Lujza és Irén, Sick Hermína, Jánossy Gizella, Kálmán Erzsébet, Püspöky Emma és Margit, Krisztiany Gizella és Jolán, Kovács Emília, Ács Nagy Erzsike, Kelemen Erzsike, Milcsák Ilus, Horváth Erzsike és Mariska, Rickl Piroška, Klein Piroška (M.-Pályi) Fischer Irma, Czeglédy Ferike, Darvay Szeréna (Csokaj), Békény Rózsika, Vágó Margit, Ditrich Mariska, Molnár Miczi, Vécsey Mariska (Nyir-Bogdán), Nagy Rózsika, Pércsy Delinke.

Vendéglősök bálja. Azok a derék férfiak, kiknek egész éven át az a hivatásuk, hogy a mulatni vágyó közönséget jóízű étkekkel és kedvverítő italokkal ellássák, szintén kiveszik részüket a vigasságból. A hosszú farsangon át ők gondoskodtak arról, hogy a mulató közönség kedvét gondos ellátásukkal fokozzák s most ők szakítanak el egy estvét a szürke élet napjaiból, hogy társas összejövetelt, táncmulatságot rendezzenek. E hó 8-án este fényes táncvigalmat rendeznek a Bika szálló disztermében saját pénztáruk javára. Hogy mily érdekes, minden ízében fesztelen mulatság lesz ez, felesleges bővebben indokolni. Elég annyit mondanunk, hogy magyar vendéglősök, kávéosok és koresmárosok tartják, akinek rendezőbizottsága Hauer Bertalan elnöklete alatt mindent elkövet, hogy e mulatságot feledhetlenné tegye az abban résztvevők előtt. — Magyarai testvérek kitűnő zenekara fogja huzni a talpalátaló a mulatságon, melyre a belépődíj személyenként 2 korona, családjegy 6 korona. Pályójegy, mely a táncterembe lépésre is jogosít, 10 korona. Kezdetét veszi este nyolcz órakor. Melegen ajánljuk e mulatságot a közönség érdeklődésébe.

KÖZGAZDASÁG.

TŐZSDEI JELENTÉS.

— Távirati értesítés. —

Budapest, márczius 5.

A határidő-üzlet.

Délutáni zárlat 4 órakor:

Buza tavaszra	7.44 — 7.45
„ őszre	7.72 — 7.73
Rozs tavaszra	6.29 — 6.30
„ őszre	6.47 — 6.48
Zab tavaszra	6.96 — 6.97
Tengeri májusra	5.11 — 5.12
Repece aug.—szept.-re	12.40 — 12.50

Délutáni zárlat:

Osztrák hitelrészvény	751 kor 50 fill.
Magyar hitelrészvény	747 „ — „
Osztrák-magyar állam-vasuti részvény	500 „ — „

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzése.

Debreczen, márczius 5.

Piaci árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza minőség 77	6.60 — 6.80
„ „ 78	6.80 — 7.—
„ „ 79	6.90 — 7.05
„ „ 80	7.10 — 7.25
Rozs „ 71/73	5.60 — 5.65
Árpa	4.90 — 5.10
„ (jobb)	5.20 — 5.40
Zab	4.60 — 4.75
Tengeri	4.70 — 4.80
Bükköny	6.40 — 6.70
Pogácsa napraforgó	4.80 —
„ tökmag	5.00 — 5.20

REGÉNY.

A k a k u k .

— Vig elbeszélés. —

Irta: Szini Péter.

(Folytatás.)

13.

Eddig haladhatam a pompás drámában, midőn a vonat éleset sikoltott. Uj állomáshoz értünk. Vézna emberem is felugrott takarója alul és szemmeresztve pillantott ki a végtelen hótengerbe.

— Nagy számár maga, barátom! — szóltam hozzá vállaira téve kezeimet.

— Én? . . . Nekem mondja azt ön, a mit nekem kellene önnek mondani?

— Igenis! Kettőnk között bizonyára

ön a kisebb számár s ha a gyakorlati praxis nem tanítja is: a kisebb számár mindig nagyobb számár, mint a nagy számár!

— Ehehehe! Ez már helyes logikai következtetmény! . . . Feljegyzem rögtön a Noticzomba. Éz az első okos szó, melyet uraságotól hallottam. Hogyan is tetszett csak értvényezni? . . . Igen! . . . Hogy ön kis számár . . . vagyis . . . de hogy kicsi! . . . A legmagasabb fokra felvihető a kegyed kezdetleges állományu műveltsége.

De már erre én is kiestem a türelem kerékvágásából. Megragadtam a vézna embert s úgy terentettem a diványon heverő bundájához, hogy siralmasabb pofát vágott Notabene grófnál, midőn neje hütlenségéről a harmadik felvonás ötödik képében csakugyan meggyőződött.

Az meg fel sem vette az egész injuriát. Felugrott a diványról és szemembe kaczagott.

— Ugy-e, hogy nem csak a phreonológiám? . . . Maga, uram, a tigrisek ősfajából származott, mikor még az elefántot mammutnak hívták. De hagyjuk ezt! . . . Mit szól ön nagyszerűséggel teljes epizódokkal készített drámához?

— Azt, hogy egy ostoba fő ostoba szüleménye! . . .

Hogyan? . . . Ezt mondhatja ön egy Klakk Zofoniásnak?

— Azt mondanám bárkinek. Kár volt a papirt rávesztegetni. Tulajonképen nem is dráma, hanem vigjáték lenne, de annak is a legvadabbja. Nem vagyok képes felfogni, hogy mi módon lehet ennyi sületlenséget összekotyvasztani!

Vézna emberem most már dühössé lett s csaknem kiugrott a kupéból.

— No, no! Hát erre tanította a gyakorlati praxis? — kiáltottam reá.

— Igaza van! . . . Olyan emberrel, ki a magasabb szempontból számított műveltségnek legalsóbb fokon álló lépésőjéhez sem jutott még el, kár volna tovább vitatkozni!

— Hallja az ur! — ordítottam felé.

— Hallom.

— Hova utazik maga?

— Én? . . . Pokoltelekre! . . . Szabad tudnom: miért kérdezi?

— Pokoltelekre? — csodálkoztam el. — Csaknem valami rokona titkon imádott szépemnek? . . . No még csak ez kellene!

Közelebb léptem a kis emberhez s barátságosan kínáltam meg egy havannával.

— Tessék, uram, remélem, megengedi a gyakorlati praxis, hogy egy szivart elfüstöljön . . . Mondja csak kérem: szabad tudnom: miért utazik Pokoltelekre?

— Miért ne? . . . Arámhoz megyek, ki holnapra meghívott magához. Nem is képzelem, uram, mily gyönyörű teremtés az.

De beszéljen arezképe helyettem!

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZINHÁZ.

Folyó szám 158. Bérlet 131. sz. „B”

Kedden, 1900. évi márczius hó 6-án,

Frou-Frou.

Sziumü 5 felvonásban. Irta: Halevy.

SZEMÉLYEK:

Brigard	ifj. Szathmáry.
Sartorys	Szacsavay.
Vatreas	Tanay F.
Cambry báró	Bartha István.
Piton, sugó	Serfözy Gy.
Zanettó	Makray D.

Színházi műsor.

Szordán, márczius 7-én bérletszünetben: **A**

bibliás asszony. Operette 3 felvonásban.

Cs. törtéke, márczius 8-án „C” bérlet: **A**

bibliás asszony.

Pénteken, márczius 9-én „A” bérlet: **A**

bibliás asszony.

Szombaton, márczius 10-én „B” bérlet: **A**

bibliás asszony.

Vasárnap, márczius 11-én két előadás: dél-

után 3 órakor: **A gésák, vagy egy japán the-**

ház története. Énekes játék 3 felvonásban. Este

7 és fél órakor bérletszünetben: **A betyár ken-**

dője. Keredeti népszimü 3 felvonásban.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.
Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

A híres
Haldek-féle
Elite magvak

u. m. 95% csiraképeségű

Oberndorfi répamag

99 1/2 % tisztaságú

Luczerna-mag stb.

jutányos áron kaphatók.

Haldek mag-nagykereskedésében, József 16-herczeg Ö. cs. és kir. Fensége udvari szállítójánál Budapesten, Károly-körút 9. s a vidéken **minden jobb üzletben**, mely magot tart.

A czég debreczeni képviselője **Konrád L. ur.**, Arany János-utca 28. sz.

Bérleti hirdetés.

A szatmárnémeti-i „Társaskör“ 1900. évi május 1-től, 1903. április hó 30. napjáig terjedő 3 évre bérbe adja a saját tulajdonát képező Rákóczy-utca 15. sz. házban a

vendéglő tartás jogát,

melyért eddig évenként 1200 korona hasznobér fizettetett.

Ezen bérlet jövedelmét a kártya, billiárd, étterem bevételei képezik, míg a vendéglős főbb kötelezettsége: a kiszolgálás, fűtés és világítás, a fizetendő bérösszegezen felül.

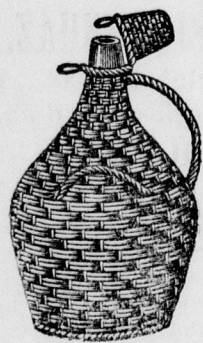
A bérletre vonatkozó ajánlatok 200 korona biztosíték csatolása mellett **f. évi márczius hó 20-ig** Bartha Kálmán felügyelőhöz adandók be, kinél a részletes feltételek is megtekinthetők.

A társaskör választmányát a tett legmagasabb ajánlat nem kötelezi, hanem az ajánlatok közül tetszése szerint fog választani.

Szatmár, 1900. február 25-én.

Antal Dániel,
alelnök.

Legnagyobb, legjobb és legrégebb

Kosárüveg (Dercsyhon) forrás

Rényi Árpád

üvegyár és gőzköszörűtő

Zelstye u. p. Remetemező.

(Szatmármegye)

Pontos szállítmány bármilyen mennyiségben.

Az ezredéves kiállításon kitüntetve.

100 drb

képes levelező-lap

különböző mintával viszont elárusítóknak

2 korona 40 fillér.

Kapható a

CSOKONAI-papirkereskedésben.

Valódi hazai gyártmányok.

Urak figyelmébe.

Van szerencsém tudatni, hogy a **Kossuth-utczán** az Első Takarékpénztár épületében

WEISZ ADOLF

czég alatt új posztó és gyapjuszövet üzletet nyitottam.

Nagy választékban tartom raktáron a legújabb divatu **valódi hazai** és **külföldi gyártmányu szöveteket**, melyeket **meglepően olcsó**, de **szabott árak** mellett árusítok.

A nagyérdemű közönség szives pártolását kérve — vagyok kiváló tisztelettel

Weisz Adolf.

Legolcsóbb szabott árak.

Meghívó.

A Debreczeni

keresked. Betegsegélyző-Egyesület

1900. márczius 18-án délután 3 óraker

a **Kereskedelmi Akadémia** dísztermében tartja

rendes évi közgyűlését

melyre a főnökök és biztosított rendes tagok tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A Betegsegélyző-Egyesület és keresked. kórház zárszámadásainak beterjesztése az igazgatóság és felügyelő bizottság jelenlétével.
2. Az alapszabály némely pontjának módosítása.
3. Felügyelő bizottság választása 1 évre és pedig 2 rendes és 1 póttag a főnökök köréből, 4 rendes és 2 póttag a biztosított tagok köréből.

Debreczen 1900. márczius hó.

Mayer Emil,
elnök.

Apró hirdetés.

az Apróhirdetés minimális ára 5 sorig 20 kr., minden további sor 4 kr. A vastagabb betűkkel szedett sorokat 6 k rra számítjuk — Czim nélküli hirdetések a kiadóhivatal ad felvilágosítást. Czimmel ellátott hirdetések után 30 krajczár bélyegilleték fizetendő.

Jó minőségű tavaszi rozs kapható. Hol? Megmondja a kiadóhivatalban.

Egy okleveles gépész, szakértő és jó bizonyítványokkal ellátva keres alkalmazást valamely gőzmalomba avagy szesz-gyárba, vagy villanytelepeknél, accumulator batteriáknál, villanszerelésnél tökéletes és szakértő. Beszél magyar, német, szláv és olasz nyelvet. Szives ajánlatok levél által a kiadóhivatalban J. N. 27. czim alatt.

Már ma este 8 óraker húzás.

MÁRCIUS 6-ÁN
VISSZAVONHATATLANUL
UTOLSÓ HUZÁSA
A BUDAPESTI POLIKLINIKAI EGYESÜLET KÓRHÁZA
JAVÁRA RENDEZETT

NAGY JÖTEKONYSÁGI SORSJÁTEKANAK

FŐNYEREMÉNY: **100,000** KORONA.

EZENKIVÜL 5000, 1000 stb. KORONA
ERTÉKŰ NYEREMÉNYEK, MELYEK
20%
LEVONÁSAVAL KÉSZPÉNZBEN KIFIZETETNEK.

Egy sorsjegy ára csak 1 KORONA.